

ἄλλαι τοιαῦται νὰ παίζωνται εἰς τοιαῦτα μέρη, εἰς τοιαύτας περιστάσεις, καὶ νὰ χειροκροτοῦνται, καὶ ἐπειτα νὰ μένῃ τὸ πρᾶγμα ἕως ἐκεῖ, νὰ τελειωθῇ ἢ μουσικῇ καὶ ἢ συναναστροφῇ νὰ εξακολουθῇ ὅπως καὶ πρὶν; Αἱ τοιαῦται συνθέσεις δὲν ἐπρεπε νὰ παίζωνται ἢ εἰς ἐπισήμους περιστάσεις, εἰς περιστάσεις ἰδιαζούσας, ὅταν ἀκριδῶς θὰ ἐπεθύμει κανεὶς δι' αὐτῶν νὰ προκαλέσῃ πράξεις συμφώνους πρὸς τὸν χαρακτῆρα τῆς μουσικῆς αὐτῆς. Ἄλλ' εἶνε εἰς ὑπέρτατον βαθμὸν βλαβερόν νὰ προκαλῆτε εἰς συνήθειαι περιστάσεις συναισθήματα τὰ ὅποια δὲν ἔμπορῶν καὶ δὲν πρέπει νὰ καταλήξουν εἰς τίποτε.

ΑΛΦΟΝΣ ΚΑΡΡ ΕΠΙ Τῷ ΘΑΝΑΤῷ ΤΟΥ

Ἐκ τῶν γνωστότερον, τῶν μᾶλλον ἐπιφανῶν καὶ τῶν μᾶλλον ἀγαπητῶν τῷ γαλλικῷ δημοσίῳ συγγραφέων ἀπεδίωσεν ἐσχάτως ἐν τῇ παρὰ τὴν Νίκαιαν πόλιν Σαιν-Ραφαέλ, ἐν ἡλικίᾳ 32 ἐτῶν. Ἐν τῇ πόλιν ταύτῃ ὁ Κάρρ ἐξῆ προπολλοῦ, ἀπομονωμένος, μακρὰν τοῦ κόσμου, ἐκούσιος ἐξόριστος τῆς κοινωνίας, ἐν ἣ τόσον εἶχε διαλάμπῃ ἄλλοτε, καταγινόμενος εἰς τὴν καλλιέργειαν τοῦ κήπου του, τῶν ἀνθέων του, ἅτινα ὑπερηγάπα, καὶ ἐν συντροφίᾳ τῶν παντοειδῶν κατοικιδίων ζῶων, ὑψῶν περιεστοιχίζετο, εἶδος Κιγκιννάτου τῆς φιλολογίας, ὅστις ἀφοῦ ἐπὶ μακρὰ ἐπὶ ἔδρευεν ἐν τῇ πνευματικῇ πρωτευούσῃ τοῦ νεωτέρου κόσμου δάφνας ἀειθαλεῖς καὶ κατήγαγε νίκας σπανίας, ἀπεσύρθη διὰ νὰ διέλθῃ τὸ ὑπόλοιπον τοῦ βίου του, σπειρῶν λάχανα καὶ ῥόδα. Ἰσοῦ δὲ ἦτο ἢ ἀπομόνωσις ἐν ἣ ἐξῆ, μολονότι ἐξηκολούθει γράφων καὶ δημοσιεύων ποικίλα ἔργα μέχρι τῶν ἐσχάτων ἡμερῶν, ὥστε εἰς πολλοὺς ἀστεία θὰ ἐφάνη ἢ εἰδησις τοῦ θανάτου ἀνθρώπου, ὃν προπολλοῦ θὰ ἐνόμιζον νεκρόν.

*

Ἐν τούτοις, μολονότι ὑπὸ πολλῶν θὰ ἐνομιζέτο μὴ ζῶν καὶ μολονότι εἶχεν ὑπερβῆ τὰ ὄγδοήκοντα, παρ' ἐκείνων οἵτινες εὐρίσκοντο ἐν γνῶσει τῶν φιλολογικῶν ἐν Γαλλίᾳ πραγμάτων καὶ παρ' ἐκείνων οἵτινες ἤξευραν τὸν ἄνδρα καὶ δι' οὓς δὲν ἦτο ὁ μονήρης φίλανθος ἀσκητῆς τοῦ Σαιν Ραφαέλ, οὐτινος ἢ ὑπαρξίς διέρρηε μακρὰν τῶν περιέργων ὀφθαλμῶν τοῦ πλήθους, ὁ θάνατος αὐτοῦ δὲν ἐφαίνετο ἐγγίζων. Παρ' ὅλον τὸ βαθὺ γῆρας του, ὁ διάσημος συγγραφεὺς ἦτο ὑγιέστατος καὶ ἀκραιότατος. Σωματικῆς κατασκευῆς ἀθλητικῆς φύσει, ἀναπνέων τὸν ζεῖδωρον ἀέρα τῆς Μεδογείου, διερχόμενος τὴν πρεδβυτικὴν του ἡλικίαν ἐν τῇ γαλήνῃ τῆς ἀγροτικῆς ζωῆς καὶ ὄχι ἐν τῷ πυρετῷ τῶν πόλεων, ἐφαίνετο καλῶς ἔχων κατὰ πάντα, καὶ ἴσως τὸ τέλος αὐτοῦ θὰ ἐδράδυνεν ἐφ' ἰκανὸν ἔτι νὰ ἐπέλθῃ, ἂν δὲν ἐτάχυνεν αὐτὸ ὁ ἴδιος δι' ἀσυγγνώστου ἀπροσεξίας. Ἐν τῇ ἐξοχῇ, ὅπου ἐξῆ, καμμία τῶν ἡδονῶν τοῦ εἰδυ-

λιακοῦ βίου δὲν τῷ ἦτο ξένη. Εἶτε ἔδρευεν, εἶτε ἐχίονιζεν, εἶτε ὁ ἄνεμος ἐφύσα, εἶτε ὁ ἥλιος ἔκαιεν, ὁ Κάρρ θὰ ἐξήρχετο τακτικὰ καθήμερον εἰς τὸν κήπον του, θὰ ἐπεθεώρει τὰ ἄνθη του, θὰ ἔρριπτε τὰ δίκτυά του εἰς τὴν θάλασσαν, θὰ ἔκαμνε τὸν περίπατόν του ἐπὶ τῆς ἀκτῆς, θὰ ἔκαμνε ἐκδρομὴν τινα διὰ τοῦ μικροῦ στολισκοῦ τῶν πλοιαρίων ὃν εἶχε, θὰ ἐσῆκονε τὰ δίκτυά του, καὶ συχνότατα ἀκόμη καὶ θὰ ἐκολούθα. Εἶχε πεποίησιν εἰς τὴν ρωμαλεότητά του καὶ δὲν ἐφοδεῖτο τίποτε. Τελευταῖον, μίαν ἡμέραν, καταγίγῃ εἶχεν ἐκραγῆ παρὰ τὴν ἀκτὴν τοῦ Σαιν-Ραφαέλ. Ἡ βροχὴ ἐμάστιζε τὴν παραλίαν καὶ ὁ ἄνεμος ἐμαίνεται. Ἄλλὰ τοῦτο δὲν ἐμπόδιζε τὸν Κάρρ νὰ ἐξέλθῃ εἰς τὸν κήπον του πρῶτ-πρῶτ ὅπως συνήθως, καὶ νὰ μείνῃ ἐν αὐτῷ ἐφ' ἰκανὴν ὥραν, ἀσκεπῆς καὶ μὲ τὸ γελέκον μόνον. Μετὰ τοῦτο, ἐπῆρε μίαν ἀπὸ τῆς βάρκες του καὶ ἐπῆγε νὰ σπκώσῃ τὰ δίκτυα του, ἅτινα εἶχε ῥίπῃ ἀποδραδῆς. Ὅταν ἐγύριζεν εἰς τὸ σπῆτι του, ἦτον μουσκευμένος καὶ καταδρεγμένος. Ἐν τούτοις, δὲν κατεδέχθη κἀν ν' ἀλλάξῃ φορέματα. Ἄλλὰ τὴν ἐπαύριον, ἢ πνευμονία ἀνεφαίνετο, ὁ κολοσσὸς ἔπεσεν εἰς τὸ κρεββάτι, καὶ ἐπερχομένον διαφόρων περιπλοκῶν τοῦ νοσήματός, ἀπέθνησκεν εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς κόρης του, τοῦ γαμβροῦ του καὶ τῶν τριῶν μικρῶν ἐγγόνων του. Προπάντων ὅμως, ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἀνθέων του, ἅτινα τόσον ἠγάπησε, καὶ τὰ ὅποια ἐν ἀφειδίᾳ εἶχαν ῥιθθῆ ἐπὶ τοῦ νεκροῦ τοῦ σώματος ὑπὸ τῶν οἰκειῶν του.

*

Ὁ Ἄλφονς Κάρρ ὑπῆρξε συγγραφεὺς ἐκ τῶν μὴ συνήθων. Εἰς μίαν ἐκ τῶν σκέψεων του περὶ τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων, εἰς ἀς τόσον ἐπιτυχῶς κατώρθωνε νὰ συνενόησῃ τὸ πνεῦμα μὲ τὴν εὐθυκρισίαν, ἀπεφάνθη ποτὲ ὅτι ἐκ τῶν συγγραφέων ὅσοι ἔγραψαν ἔργα ἐξαιρετα μόνον, θὰ εὐρεθοῦν, ὅσον ὀλίγα καὶ ἂν εἶνε ταῦτα, ἔχοντες περισσοτέρων βαρῦτητα ἀπέναντι τῆς ὑστεροφημίας παρὰ οἱ γονιμώτεροι μεταξὺ αὐτῶν. Ἐντούτοις, αὐτὸς ἠδυνήθη περιέργως νὰ καταλεχθῆ μεταξὺ τῶν ὀλίγων ἐκείνων, οἵτινες καὶ ἐξαιρετα ἔργα ἔγραψαν καὶ γονιμώτατοι ὑπῆρξαν. Ὁ κατάλογος τῶν ἔργων αὐτοῦ εἶνε μακρότατος, δύσκολος δὲ θὰ ἦτον ἢ ἀπαριθμησις καὶ τῶν κυριωτέρων ἐξ αὐτῶν ἐνταῦθα. Ἐξ ὑπαμοιβῆς, ἀλληλοδιαδόχως καὶ ταυτοχρόνως, ὑπῆρξε ποιητῆς, μυθιστοριογράφος, διηγηματογράφος. Τόσον δὲ εὐστροφὸν καὶ πλουσίως προικισμένον εἶχε τὴν διάνοιαν, ὥστε πολλάκις νομίζει κανεὶς, ἀναγινώσκων διάφορα διαφόρου εἶδους ἔργα αὐτοῦ, ὅτι ἀδύνατον εἰς καὶ ὁ αὐτὸς κάλαμος νὰ ἔγραψε τόσον ἀνόμοια τὴν τε ἐμπνευσὶν καὶ τὸ γένος καὶ τὸ ἔφος συγγράμματα. Οὕτω, τὰ πρῶτα αὐτοῦ μυθιστορήματά διακρίνεται μελαγχολία, ποιητικὴ διάθεσις καὶ αἰσθηματισμὸς, μέχρι τοῦ ἀκράτου σχεδὸν προβαίνοντα, καίτοι συχνὰ καλυπτόμενα ὑπὸ ἐλαφρῶν καὶ ἡδεῖα εὐθυμίας καὶ χιούμορ τέρον. Ὑπόδειγμα δ' ἐκ τῶν ἀρίστων τοῦ εἶδους τούτου εἶνε τὸ γνωστόν καὶ παρ' ἡμῖν «Ὑπὸ τὰς Φιλύρας»,

μεταφρασθὲν πρὸ ἐτῶν, καὶ ὅπερ εἶνε ὡς φαίνεται ἐμπνευσίς ἐξ αὐτοῦ τοῦ βίου τοῦ συγγραφέως. Ἄλλὰ τὰ πλεῖστα τῶν κατόπιν αὐτοῦ ἔργων εἶνε ἀποκλειστικῶς γεμάτα ἀπὸ λογικῆν, ἀπὸ πνεῦμα σπινθηροβολοῦν καὶ ἀπὸ εὐθυκρισίαν, εἰς βαθμὸν ὥστε ὑπὸ πολλῶν νὰ θεωρῆται, δικαίως πιθανῶς, ὡς ἀνήκων ὄχι ἀναξίως εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ Βολταίρου, τοῦ Σαμφῆρ καὶ τοῦ Ριβαρόλ. Κυρίως εἰπεῖν, ὁ Κάρρ δὲν ὑπῆρξεν εὐφυολόγος, ὑπὸ τὴν κοινὴν καὶ χυδαίαν ἐννοιαν ὑψ' ἦν ἐκλαμβάνεται ἢ λέξις αὐτῆ. Ὑπῆρξε φιλόσοφος καὶ παρατηρητῆς, εὐθυμος μὲ ἀναμφιδόλως συνθέστατα, ἀλλὰ καὶ δικτικός, καὶ βαθύς, καὶ λεπτός, καὶ δριμύς, ἐξέχων ἰδίως εἰς τὴν δύναμιν ἣν εἶχε νὰ εὐρίσκη τὴν ὀρθοτέραν, τὴν πνευματωδέστεραν καὶ τὴν μᾶλλον προξενούσαν ἐντύπωσιν διατύπωσιν γενικῆς τινὸς ἰδέας. Κατὰ τὸν τρόπον τοῦτον εἶνε γραμμένα αἱ «Σφῆκες», περιοδικὸν φυλλάδιον ὅπερ ἔγραψε καὶ ἐξέδιδε καθ' ἑβδομάδα σχεδὸν ἐπὶ δεκαετίαν καὶ εἰς τὸ ὅποιον εἰς μικροὺς παραγράφους, πάντοτε διαλάμποντας ἐξ εὐφύτας καὶ ὀρθοφροσύνης, ἔκρινε τὰ ποικίλα γεγονότα τῆς ἡμέρας. Ἡ ἐπιτυχία τῶν «Σφηκῶν» ὑπῆρξε μεγίστη, κατέταξε δὲ τὸν Κάρρ μεταξὺ τῶν κυριωτέρων ἀντιπροσώπων τοῦ γαλλικοῦ πνεύματος κατὰ τὸν 19. αἰῶνα, αὐτὰ δὲ ἴσως θὰ μείνουν ὡς τὸ κυριώτερον καὶ μᾶλλον χαρακτηριστικὸν αὐτοῦ ἔργον. Μετ' αὐτὰς ἐδημοσίευσεν ἐπὶ τινα χρόνον τὰς «Εἰκονογραφημένους Σφῆκας» καὶ κατόπιν ἐν τῷ «Αἰῶνι» τοὺς «Βόμβους», μετριώτερα ὅμως τῶν πρώτων «Σφηκῶν» καὶ τὰ δύο. Συνειργάσθη οὐχ ἥττον καὶ εἰς τὰς πλείστας τῶν γαλλικῶν ἐφημερίδων καὶ πολλὰς τῶν ξένων, ὑπῆρξε δὲ καὶ διευθυντῆς τοῦ παλαιοῦ «Φιγαρό», ἐπὶ τινα χρόνον, τὸν ὅποιον ὅμως ἐγκατέλειπε ταχέως χάριν τῶν «Σφηκῶν», ἀς ἔγραψε μόνος, διότι, ὡς ἔλεγεν, εἶχε γεννηθῆ μὲ ἐνστικτα πολὺ ἐλευθέρου ἀνθρώπου, ὥστε δὲν ἔμπορούσε νὰ ὑποχωρῶσῃ τὸν ἑαυτὸν του νὰ εἶνε αὐθέντης. Καὶ εἶχε πληρέστατα δίκαιον ὁ εὐφυστάτος καὶ λογικώτατος. Διότι, ἀκριδῶς, διὰ νὰ ἦσαι αὐθέντης, πρέπει νὰ ἤξεύρης καὶ νὰ ἔμπορῆς προπαντὸς νὰ ἦσαι δοῦλος,—δοῦλος καὶ τῶν ἄλλων καὶ τοῦ ἑαυτοῦ σου ἰδίως,—πρᾶγμα ὁμολογουμένως δυσκολώτατον διὰ φύσει ἐλευθέρους ἄνδρας. Τὰ τελευταῖα δὲ αὐτοῦ ἔργα ἦσαν ὡς ἐπιτοπλεῖστον ἐμπνεύσεις ἐκ τῆς ἀγροτικῆς αὐτοῦ ζωῆς καὶ πολλὰ περιεστρέφοντο περὶ τὴν ἀνοχομίαν ἰδίως, θὰ ἠδύνατο τις δὲ καὶ μόνον ἐξ αὐτῶν ν' ἀπαρτίσῃ εἰδικὴν βιβλιοθήκην. Οὐχ ἥττον, καὶ φυσικῶς τῷ λόγῳ, ταῦτα δὲν ἐκρίνοντο ἀντάξια τῶν παλαιωτέρων του.

[Ἐπεται συνέχεια.]

Εἰς ἀναγνώστης

Ὅταν ἢ ὑστεροφημία ἔλθῃ νὰ κάμῃ τὴν ἐκλογὴν τῆς καὶ τὴν ταξινόμησίν τῆς, τὰ ἔργα ἐκείνων ποῦ ἔγραψαν λίγα καὶ ἐκλεκτὰ θὰ βρεθοῦν μὲ πολὺ περισσοτέραν βαρῦτητα καὶ ἀπὸ τῶν γονιμωτάτων αὐτῶν ἀκόμη.